

På baggrund af data fra Lægemiddelstatistikregisteret følger Sundhedsdatastyrelsen løbende salget af medicin på det danske marked.

MedicinForbrug - Overblik bliver offentliggjort hvert kvartal og giver et overblik over udvalgte lægemidler eller lægemiddel-

grupper, hvor der har været de største ændringer i omsætning eller solgt mængde i forhold til samme kvartal året før.

Kvartalstal for salget af alle apoteksforbeholdte lægemidler kan findes under 'Lægemiddelstatistik' på eSundhed.dk

Det samlede lægemiddelsalg

MedicinForbrug - Overblik opgør udviklingen af det samlede salg af lægemidler i primærsektoren undtagen de håndkøbslægemidler, der må sælges uden for apotek.

Denne udgave viser, at både omsætningen og mængdeforbruget af lægemidler er steget fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016:

- Den samlede omsætning er steget med 35,1 mio. kr. (1,4 %)
- Det samlede mængdeforbrug er steget med 35,5 mio. DDD (5,4 %)

Lægemidler uden DDD er ikke med i det samlede mængdeforbrug (svarende til 7 % af omsætningen).

Udvalgte lægemiddelgrupper

MedicinForbrug - Overblik ser derudover nærmere på nogle udvalgte lægemiddelgrupper, hvor ændringen i omsætning eller mængde i forhold til samme kvartal året før er mere end 10 % eller 5 mio. kr. / mængdeenheder. Mange lægemiddelgrupper ændrer sig over længere tid og kan derfor være med flere kvartaler i træk.

Lægemiddelgrupper i 2. kvartal 2016:

- Direkte faktor Xa hæmmere (blodfortyndende midler)
- Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. Insuliner (diabetes)
- Opioider (smertestillende)
- Penicilliner (antibiotika)
- Antidepressive midler
- Atorvastatin (forhøjet kolesterol)
- Losartan (forhøjet blodtryk/hjertesvigt)
- Pantoprazol (mavesår)
- Kortikosteroider (allergi)
- Clopidogrel (blodfortyndende)

Omsætnings- og forbrugstal for 2. kvartal 2016

Tabellen viser omsætning, mængdesalg og gennemsnitlig pris pr. mængdeenhed for de udvalgte lægemiddelgrupper i primærsektoren. Tabellen viser en Top 5 for lægemidler med størst ændring i omsætning og en Top 5 for lægemidler med størst ændring i mængdesalg i forhold til samme kvartal året før (se kriterier for de to Top 5-liste sidst i dokumentet).

Bemærk, at lægemidler der må sælges uden for apotek ikke er medtaget.

Lægemiddelgruppe	ATC-kode ¹	Omsætning		Mængdeforbrug		Pris pr. DDD	
		mio. kr.	Forskel i mio. kr.	mio. DDD ²	Forskel i mio. DDD (%)	kr.	Forskel i kr. (%)
Top 5 Omsætning							
Direkte faktor Xa hæmmere	B01AF	85,1	32,9 (63)	3,2	1,3 (64)	26,54	-0,16 (-1)
Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insulin	A10B	151,8	23,8 (19)	19,4	1,3 (7)	7,81	0,74 (10)
Opioider	N02A	97,3	18,5 (23)	10	0,2 (2)	9,48	1,67 (21)
Penicilliner	J01C	58,4	-16,4 (-22)	5,4	0,1 (2)	10,76	-3,30 (-23)
Antidepressive midler	N06A	52,3	-16,2 (-24)	40	1,1 (3)	1,30	-0,45 (-26)
Top 5 Mængde*							
Atorvastatin	C10AA05	9,8	-0,6 (-6)	34,1	6,1 (22)	0,29	-0,08 (-22)
Losartan	C09CA01	9,2	-1,6 (-15)	25,7	2,9 (13)	0,36	-0,11 (-23)
Pantoprazol	A02BC02	9,8	1,1 (12)	14,5	1,7 (13)	0,68	0,00 (0)
Kortikosteroider	R01AD	29,8	-0,3 (-1)	9,5	1,2 (15)	3,13	-0,49 (-14)
Clopidogrel	B01AC04	5,3	0 (-1)	8,5	1,1 (15)	0,63	-0,09 (-13)

* 'Sertralin' (N06AB06) indgik oprindeligt som nr. 4 på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen, fordi hovedgruppen (N06A) er repræsenteret under nr. 5 på Top 5 Omsætning.

'Direkte faktor Xa hæmmere' (B01AF) indgik oprindeligt som nr. 5 på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen, fordi gruppen er repræsenteret under nr. 1 på Top 5 Omsætning.

1 ATC: Anatomisk terapeutisk kemisk klassifikation. Et globalt klassifikationssystem, der inddeler lægemidler i forskellige grupper efter deres primære virkeområde (se www.whocc.no). Hvis den viste ATC-kode indeholder 7 cifre, refererer det til lægemidler med et bestemt aktivt stof eller en bestemt kombination af stoffer. Hvis den viste ATC-kode indeholder mindre end 7 cifre, er der tale om en gruppe af lægemidler med forskellige aktive stoffer. Jo færre cifre i ATC-koden, des bredere gruppe af lægemidler.

2 DDD: Defineret døgndosis. En global måleenhed, der bruges til at opgøre mængdeforbruget af lægemidler. Ikke alle patienter tager 1 DDD om dagen (se www.whocc.no).

Kommentarer til de udvalgte lægemiddelgrupper

Top 5 Omsætning

Direkte faktor Xa hæmmere (B01AF)

Direkte faktor Xa hæmmere også kaldet non-vitamin K orale antikoagulantia (NOAKs), er blodfortyndende midler med en direkte hæmmende virkning på en af blodets størkningsfaktorer (faktor Xa eller trombin). Lægemidlerne bruges til at forebygge blodpropper ved atrieflimren. Fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 er omsætningen for gruppen steget 32,9 mio. kr., hvilket placerer gruppen på en 1. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning. Både Xarelto (rivaroxaban) og Eliquis (apixaban) viser i endnu et kvartal markant vækst i både omsætning og mængde. Men hvor der førhen har været flest personer i behandling med Xarelto, ses nu en ligelig fordeling blandt de to lægemidler. I juni 2016 blev et nyt NOAK middel, Lixiana (Edoxaban), markedsført. Forbruget kan følges på eSundheds statistik over nye lægemidler.

> [Læs mere om blodfortyndende midler i 'Medicinforbrug - Indblik: Forbruget af blodfortyndende lægemidler stiger fortsat' \(PDF\)](#)

> [Find Statistikken over Nye lægemidler på eSundhed.dk](#)

Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insuliner (A10B)

Lægemidler i ATC-gruppen A10B omfatter forskellige midler til sænkning af blodsukker, undtagen insuliner, der findes i A10A. Lægemidlerne bruges primært ved diabetes, hvor blodsukkeret kan være forhøjet. Med en stigning på 23,8 mio. kr. i forhold til samme kvartal året før placerer det gruppen på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning i 2. kvartal 2016. Den fortsatte stigning drives af lægemidlerne Victoza (liraglutid), Jardiance (empagliflozin) og Forxiga (dapagliflozin) fra gruppen A10BX (Andre blodsukkersænkende stoffer) grundet stadig stigende mængde og antal personer.

Opioider (N02A)

Opioider er en samlet betegnelse for morfin og morfinlignende lægemidler, som kan opdeles i svage og stærke opioider. Lægemidlerne bruges til stærke smerter og anvendes ved f.eks. akutte postoperative og posttraumatiske smerter. Fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 er omsætningen steget med 18,5 mio. kr., hvilket placerer gruppen på en 3. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning. Den gennemsnitlige pris pr. DDD for fentanyl er i endnu et kvartal stigende. Dog er både antallet af brugere og mængdeforbruget fortsat stabilt.

Penicilliner (J01C)

Lægemiddelgruppen Penicilliner omfatter både bred- og smalspektret antibiotika. Smalspektrede antibiotika rammer udvalgte bakterier og er ofte førstevalg. Bredspektrede antibiotika rammer flere bakterietyper og bruges f.eks. efter at smalspektret antibiotika er forsøgt uden virkning. Fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 er omsætningen for J01C-gruppen faldet med 16,4 mio. kr., hvilket placerer gruppen på en 4. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning. Omsætningsfaldet kan tilskrives en faldende pris pr. DDD grundet at nye billigere pakninger på markedet. Både mængdesalget og antal brugere har ligget forholdsvis stabilt igennem de seneste par år.

Antidepressive midler (N06A)

Antidepressive midler anvendes til en lang række psykiske lidelser, f.eks. depression, panikangst, social fobi, generaliseret angst, OCD, posttraumatisk stresstilstand og spiseforstyrrelser. Enkelte af midlerne anvendes desuden mod en bestemt slags smerter.

Fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 er omsætningen faldet 16,2 mio. kr. og placerer gruppen på en 5. plads over lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning. Det skyldes næsten udelukkende, at omsætningen af duloxetine (N02AX21) er faldet med 15,5 mio. kr. siden 2. kvartal 2015. Gennemsnitspriserne på de solgte lægemidler med duloxetine er faldet kraftigt på grund af introduktion af generika ("kopi"præparater). Omsætningen begyndte allerede at falde med introduktionen af de første kopier i april 2015, sidenhen er flere kopier kommet til og omsætningen faldet yderligere. Faldet i omsætningen for de antidepressive midler skyldes primært et fald i den gennemsnitlige pris og ikke et fald i antallet af brugere, da dette stort set er konstant, og har ligget meget stabilt i en længere årrække.

> [Læs mere om antidepressive midler i 'Medicinforbrug-Indblik: Fortsat fald i børn og unge i behandling med antidepressiva' \(PDF\)](#)

Top 5 Mængde

Atorvastatin (C10AA05)

Atorvastatin indgår i lægemiddelgruppen Statiner (HMG CoA reductase-hæmmere), og er de mest anvendte lægemidler mod for højt kolesteroltal. Atorvastatin blev købt af knap 150.000 danskere i 2. kvartal 2016. Med endnu et kvartal med stigende forbrug, placeres atorvastatin igen gruppen på en 1. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. Fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 er forbruget af atorvastatin steget med 6,1 mio. DDD (22 %). Salget af lægemidler med atorvastatin har været støt stigende siden 2. kvartal 2012, hvor de gennemsnitlige priser på atorvastatin faldt, som følge af patentudløb og øget konkurrence. Det stigende forbrug af atorvastatin er især sket på bekostning af lægemidler med simvastatin, hvor forbruget er faldet i samme periode. Simvastatin er dog stadig det mest anvendte lægemiddel i gruppen, og blev købt af godt 263.000 danskere i 2. kvartal 2016.

> [Læs også analysen 'Omtrent 350.000 danskere får kolesterolsænkende lægemidler som primær forebyggelse' \(PDF\)](#)

Losartan (C09CA01)

Losartan indgår i lægemiddelgruppen Angiotensin II antagonist, og anvendes primært som mod middel forhøjet blodtryk og hjertesvigt. Losartan er det mest anvendte lægemiddel i gruppen, og blev købt af knap 155.000 danskere i 2. kvartal 2016. I dette kvartal er losartan placeret på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. Dette skyldes, at forbruget af losartan, fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016, er steget med 2,9 mio. DDD (13 %). I de seneste kvartaler er den gennemsnitlige pris pr. DDD for losartan endvidere faldet, og losartan er det billigste lægemiddel i gruppen.

Pantoprazol (A02BC02)

Pantoprazol indgår i gruppen protonpumpehæmmere (PPI) og anvendes ved mavesår og andre tilstande med for meget mavesyre. Med et stadig stigende antal brugere, ses endnu et kvartal med stigende forbrug. Pantoprazol er det mest anvendte lægemiddel blandt PPI'erne, og blev købt af ca. 156.000 personer i 2. kvartal 2016. Fra 2. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 er mængden for pantoprazol steget med 1,7 mio. DDD. Dette placerer pantoprazol på en 3. plads på listen over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. Det øgede salg af pantoprazol er ikke sket på bekostning af de andre PPI (lansoprazol og omeprazol) i nævneværdig grad. Siden 2013 har mængdesalget for pantoprazol ligget højere end både omeprazol og lansoprazol, som har haft et nogenlunde stabilt mængdesalg siden 2011.

Kortikosteroider (R01AD)

Kortikosteroider fra gruppen R01AD er til lokalt brug i næsen. Kortikosteroiderne fra denne gruppe anvendes primært til at dæmpe allergiske symptomer. Forbruget af lægemidlerne i denne gruppe er sæsonafhængig, og der er tydelige opsving omkring 2. kvartal hvert år. Udover dette vanlige opsving i 2. kvartal, er der i dette kvartal set en større stigning i forbruget på 1,2 mio. DDD i forhold til 2. kvartal 2015. Denne stigning placerer gruppen på en 4. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. Det stigende forbrug skal ses som følge af en stigning i antallet af personer.

I dette kvartal var der ca. 170.000 personer, som købte kortikosteroider til lokalt brug i næsen, hvilket er det højeste, set over de seneste 12 kvartaler. Stigningen i forbruget af er et samspil af flere faktorer. Danmarks Metrologiske Institut skriver, at ændringer i klimaet forårsager længere pollensæson og større mængde af pollen i luften. Desuden anbefalede Sundhedsstyrelsen i juni 2015 i National Klinisk Retningslinje for behandling af høfeber at anvende nasalsteroid fremfor antihistamin tabletter hos de med vedvarende høfeber. Kortikosteroiderne til brug i næsen kan også bruges til behandling af medicininduceret rhinitis, hvor der ved længerevarende forbrug af næsesprays til forkølelse ses en irritation af næseslimhinder. Der har over flere omgange været fokus på, at næsesprays kun må bruges i højst 10 dage. En lille stigning i forbruget af kortikosteroider kan sandsynligvis også være forårsaget af dette.

Clopidogrel (B01AC04)

Clopidogrel hører til gruppen 'Blodplade-aggregationshæmmere' (B01AC). Disse lægemidler hæmmer sammenklumpning af blodplader og forebygger herved blodpropper. Seneste opdaterede anbefalinger fra RADS lægger fortsat op til clopidogrel som 1. valg og acetylsalicylsyre samt dipyridamol som 2. valg ved forebyggende behandling af blodprop efter slagtilfælde. Disse anbefalinger afspejles fortsat i de nyeste kvartalstal, hvor antallet af clopidogrel-brugere i endnu et kvartal er stigende, mens både acetylsalicylsyre og dipyridamol er faldende. Det stigende antal brugere af clopidogrel giver udslag i endnu et kvartal med stigende mængdeforbrug, og placerer gruppen på en 5. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. Acetylsalicylsyre er dog stadig det mest anvendte lægemiddel i gruppen af 'Blodplade-aggregationshæmmere', og blev købt af godt 220.000 danskere i 2. kvartal 2016.

Kriterier for udvælgelse af Top 5

Lægemiddelgrupperne til Top 5 for henholdsvis omsætning og mængde er udvalgt på følgende måde:

En lægemiddelgruppe er med, hvis gruppen er steget eller faldet mere end 10 % i omsætning (kr.) eller mængde (DDD / anden mængdeenhed) eller hvis den absolutte stigning har været over 5 mio. kr. / mængdeenheder, uanset procentvis ændring.

Blandt disse er listen sorteret efter dem med størst ændring i henholdsvis kroner eller mængdeenheder i toppen. Der er ikke skelnet mellem, om ændringen er en stigning eller et fald.

Der er data med i samme tabel for flere ATC-niveauer (ATC-niveau 3, 4 og 5)¹. Det betyder, at en ændring for lægemidler med et bestemt aktivt stof tæller med på lige fod med en ændring for en hel gruppe af lægemidler. Baggrunden for dette valg er, at nogle ændringer sker for en hel gruppe af lægemidler, mens andre ændringer sker for bestemte lægemidler, og disse ændringer vil ikke nødvendigvis give sig udslag, hvis man udelukkende ser på den overordnede gruppe af lægemidler.

I de tilfælde, hvor den samme ændring giver udslag på flere ATC-niveauer, så de alle kommer med på Top 5, er kun det ene af niveauerne medtaget på listen. Om det er det overordnede eller mere specifikke niveau, der er mest relevant at vise, afhænger af det enkelte tilfælde.

SE OG HENT DATA OM DET SAMLEDE MEDICINFORBRUG

> [Se data bag denne udgave af 'MedicinForbrug - Overblik' på eSundhed.dk](#)

¹ ATC-koden er en internationalt fastsat kode for indholdsstoffet i lægemidlet (ATC-niveau 5). På ATC niveau 4 er de aktive stoffer grupperet i mindre grupper, og på ATC-niveau 3 er grupperne slået sammen til større grupper.